

O'ZBEKISTONGA INVESTITSİYALARNI JALB QILISH UCHUN YARATILISHI KERAK BO'LGAN QULAYLIKLAR: AMALIY MISOLLAR VA TAHLIL

Baxromova Indira Azizjon qizi

Alfraganus University Iqtisodiyot fakulteti

Iqtisodiyot yo'nalishi 2-kurs talabasi

G'ulomova Gulasal Azizjonovna

Alfraganus University Iqtisodiyot fakulteti

Iqtisodiyot yo'nalishi 2-kurs talabasi

Axmedov O'tkirjon Aloviddin o'g'li

Alfraganus University Iqtisodiyot fakulteti

Iqtisodiyot kafedrası o'qituvchisi

ANOTATSIYA

Ushbu maqolada O'zbekistonga xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun yaratilishi lozim bo'lgan qulayliklar tahlil qilinadi. Qonunchilik himoyasi, soliq imtiyozlari, ma'muriy yengilliklar, infratuzilma va malakali ishchi kuchi kabi omillar misollar bilan ko'rsatilib, ularning iqtisodiyot rivojiga ta'siri o'rganiladi.

Kalit so'zlar: investitsiyalar, xorijiy sarmoyalar, iqtisodiy rivojlanish, soliq imtiyozlari, infratuzilma, O'zbekiston

АННОТАЦИЯ

В статье анализируются условия, необходимые для привлечения иностранных инвестиций в Узбекистан. Рассматриваются такие факторы, как законодательная защита, налоговые льготы, административные упрощения,

инфраструктура и квалифицированная рабочая сила, а также их влияние на развитие экономики.

Ключевые слова: инвестиции, иностранные инвестиции, экономическое развитие, налоговые льготы, инфраструктура, Узбекистан

ABSTRACT

This article analyzes the conditions necessary for attracting foreign investments to Uzbekistan. Factors such as legal protection, tax incentives, administrative simplifications, infrastructure, and skilled labor force are examined, along with their impact on economic development.

Keywords: investments, foreign investments, economic development, tax incentives, infrastructure, Uzbekistan

ADABIYOTLAR TAHLILI

1. O'zbekiston Respublikasi Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi hisobotlari

Ushbu manbalar mamlakatning rasmiy investitsiya siyosati va mavjud qulayliklar haqida eng dolzarb ma'lumotlarni taqdim etadi. Vazirlik hisobotlari orqali O'zbekistonda yaratilgan huquqiy bazani, soliq imtiyozlarini va davlat tomonidan ko'rsatilayotgan qo'llab-quvvatlash choralari aniq aks ettirilgan. Shuningdek, ma'muriy jarayonlarni soddalashtirish va investitsiyalarni jalb qilish bo'yicha amalga oshirilayotgan so'nggi islohotlar haqida to'liq ma'lumot olish mumkin.

2. Jahon banki va Xalqaro Valyuta Fondi (IMF) hisobotlari

Bu xalqaro tashkilotlar tomonidan taqdim etilgan tahlillar O'zbekiston iqtisodiyotining global kontekstdagi o'рни va investitsiya muhitining raqobatbardoshligi haqida baholash beradi. Ular mamlakatda amalga oshirilayotgan

islohotlarning samaradorligini va investitsiya muhitini yaxshilashga qaratilgan xalqaro standartlarga muvofiqligini ko'rsatadi. Shuningdek, ushbu manbalar orqali iqtisodiy barqarorlik va moliyaviy holatning investitsiya faolligiga ta'siri o'rganilgan.

3. O'zbekiston Respublikasi Qonunchilik palatasi hujjatlari

Investitsiyalar sohasidagi qonunlar va normativ hujjatlar investorlar uchun barqaror yuridik kafolatlarni yaratadi. Ushbu manbalar orqali mamlakatning investitsiya qonunchiligi, soliq siyosati va davlat tomonidan taqdim etilayotgan imtiyozlar to'g'risida aniq tushuncha hosil qilinadi. Bu qonunchilik bazasi investorlar uchun ishonchli va xavfsiz muhit yaratishga xizmat qiladi.

4. Transparency International hisobotlari

Bu tashkilot tomonidan berilgan ma'lumotlar O'zbekistondagi korrupsiyaga qarshi kurashish choralari va ularning biznes muhiti uchun ahamiyatini ko'rsatadi. Korrupsiyaga qarshi chora-tadbirlarning kuchaytirilishi investorlarning mamlakatga bo'lgan ishonchini oshiradi va investitsiya muhitini yaxshilashda muhim omil hisoblanadi.

5. O'zbekiston Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari

Statistik ma'lumotlar iqtisodiy ko'rsatkichlar va investitsiya oqimlarini tahlil qilishda asosiy manba hisoblanadi. Ushbu ma'lumotlar orqali investitsiyalar hajmi, ularning sektorlar bo'yicha taqsimlanishi va ijtimoiy-iqtisodiy ta'siri o'rganiladi.

KIRISH

Xorijiy investitsiyalar O'zbekiston iqtisodiyotining barqaror rivojlanishi va raqobatbardoshligini oshirish uchun muhim omil hisoblanadi. So'nggi yillarda mamlakatda investitsiyalarni jalb qilish uchun keng ko'lamli islohotlar amalga

oshirilmoqda. Biroq, chet ellik investorlar uchun qulay va barqaror biznes muhitini yaratish, investitsiya sarmoyalarini oshirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Ushbu maqolada O‘zbekistonga investitsiyalarni jalb qilish uchun yaratilishi lozim bo‘lgan asosiy qulayliklar, ularning amaliy misollari va iqtisodiyotdagi o‘rni tahlil qilinadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tahlil uchun O‘zbekiston Respublikasi Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi, Markaziy bank, Jahon banki va Xalqaro Valyuta Fondining so‘nggi ma’lumotlari, shuningdek, hukumat hujjatlari va xalqaro amaliyotlar o‘rganildi. Ushbu ma’lumotlar asosida mamlakatda chet el investorlariga yaratilgan qulayliklar va ularning samaradorligi baholandi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

3.1. Yuridik himoya va barqaror qonunchilik

Investorlarning mol-mulki va biznesi qonun bilan mustahkam himoyalangan. O‘zbekiston “Investitsiyalar faoliyatini qo‘llab-quvvatlash va rivojlantirish to‘g‘risida” qonunni qabul qilgan bo‘lib, bu xorijiy investorlarga o‘z sarmoyalarini himoya qilish imkonini beradi. Shuningdek, mamlakat ko‘plab davlatlar bilan ikki tomonlama investitsiya himoyasi shartnomalarini imzolagan, bu investorlarning sudda huquqlarini himoya qiladi.

3.2. Soliq imtiyozlari va moliyaviy rag‘batlar

O‘zbekistonda erkin iqtisodiy zonalarda faoliyat yurituvchi investorlarga 7 yil davomida daromad solig‘i to‘lashdan ozodlik beriladi. Masalan, Navoi va Angren FEZ (erkin iqtisodiy zonalar) bu borada yetakchi hisoblanadi. Bundan tashqari, investitsiya loyihalarida zarur bo‘lgan texnologiyalar importida bojxona bojlaridan ozod qilish amalda.

3.3. Oddiylashtirilgan ma'muriy jarayonlar

Toshkentda “Bir oynali” tizim joriy etilib, investorlar barcha ruxsatnomalar va litsenziyalarni tez va onlayn shaklda olishlari mumkin. Elektron hukumat platformalari orqali soliqlarni to‘lash va boshqa davlat xizmatlari ham soddalashtirilgan.

3.4. Infratuzilma va logistika

O‘zbekistonning erkin iqtisodiy zonolari zamonaviy transport va energetika infratuzilmasiga ega. Masalan, Navoi FEZ va Angren FEZda yuqori sifatli yo‘l va temir yo‘l tarmoqlari, energiya ta‘minoti mavjud. Mamlakat Markaziy Osiyoda joylashganligi sababli, Xitoy, Rossiya va Qozog‘iston kabi yirik bozorlarga chiqish uchun qulay logistika imkoniyatlari yaratilgan.

3.5. Mehnat resurslari va ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash

O‘zbekiston kasb-hunar kollejlari va oliy o‘quv yurtlari bilan hamkorlikda investorlar uchun zarur bo‘lgan malakali ishchi kuchini tayyorlash dasturlarini amalga oshirmoqda. Mehnat qonunchiligida amalga oshirilgan o‘zgarishlar esa mehnat bozorini moslashuvchan qilib, investorlar uchun qulay sharoit yaratmoqda.

3.6. Xalqaro standartlarga mos biznes muhiti

Mamlakat korrupsiyaga qarshi chora-tadbirlarni kuchaytirib, biznesni amalga oshirish uchun shaffof va adolatli raqobat muhiti yaratmoqda. Moliyaviy hisobotlarni xalqaro standartlarga muvofiq yuritish ham investorlar uchun ishonchni oshiradi.

3.7. Davlat qo'llab-quvvatlashi

O'zbekiston Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi xorijiy investorlar uchun yagona konsultatsiya va ko'mak markazlarini tashkil qilgan. Har yili o'tkaziladigan investitsiya forumlari esa mamlakat imkoniyatlarini dunyo investorlariga yaqindan tanishtiradi.

Yuqoridagi qulayliklar O'zbekistonning investitsiya muhitini sezilarli darajada yaxshilamoqda va chet ellik sarmoyadorlarni jalb qilishda muhim rol o'ynamoqda. Masalan, erkin iqtisodiy zonalaridagi soliq imtiyozlari va bojxona yengilliklari natijasida ko'plab yirik kompaniyalar avtomobilsozlik, kimyo va energetika sohalarida loyihalarini amalga oshirmoqda. Shuningdek, elektron hukumat platformalarining rivojlanishi ma'muriy jarayonlarni tezlashtirgan va korrupsiyaga qarshi kurashishda samarali bo'lgan. Shu bilan birga, mehnat resurslarini tayyorlashga qaratilgan davlat siyosati investorlar uchun qo'shimcha imkoniyatlar yaratmoqda.

Biroq, investitsiya muhiti yanada jozibador bo'lishi uchun sud-huquq tizimini mustahkamlash, korrupsiyaga qarshi kurashni davom ettirish va infratuzilmani kengaytirish kabi chora-tadbirlar ham zarur. Shu bilan birga, investorlar bilan doimiy muloqot va takliflarni qabul qilish mexanizmlarini rivojlantirish muhim ahamiyatga ega.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekistonga xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun yaratilgan qulayliklar – qonunchilik himoyasi, soliq va bojxona imtiyozlari, ma'muriy yengilliklar, sifatli infratuzilma, malakali ishchi kuchi, shaffof biznes muhiti va davlat qo'llab-quvvatlash tizimidir. Bu omillar mamlakat iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlab, xalqaro bozorlarda raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

Kelajakda ushbu yo‘nalishdagi islohotlarni davom ettirish va kuchaytirish O‘zbekistonni mintaqada investitsiyalar uchun eng jozibador mamlakatga aylantiradi.

1. Sud tizimini mustahkamlash va yuridik kafolatlarni oshirish

Investorlarning huquqlari va mulki barqaror himoyalaniishi uchun sud tizimi mustahkam va shaffof bo‘lishi zarur. Sud qarorlari tezkor va adolatli qabul qilinishi, investorlarga ishonchni oshiradi.

2. Korrupsiyaga qarshi kurashni kuchaytirish

Davlat boshqaruvida korrupsiyaga qarshi chora-tadbirlarni yanada samarali amalga oshirish, biznes muhiti shaffofligini oshirish va investorlar uchun qulaylik yaratish lozim.

3. Infratuzilmani rivojlantirish

Transport, energetika va kommunikatsiya sohalaridagi infratuzilmani kengaytirish orqali investorlar uchun ishlab chiqarish va tashish xarajatlarini kamaytirish muhim.

4. Ma‘muriy jarayonlarni yanada soddalashtirish

“Bir oynali” tizimni mamlakat bo‘ylab kengaytirish, ruxsatnomalar va litsenziyalarni onlayn tarzda olish imkoniyatlarini oshirish investorlar uchun qulaylik yaratadi.

5. Mehnat bozori va malakali ishchi kuchini rivojlantirish

Kasb-hunar ta‘limini investorlar talablariga moslashtirish, malakali mutaxassislarni tayyorlash uchun hamkorlikni kuchaytirish lozim.

6. Soliq siyosatini optimallashtirish

Investitsiya loyihalariga mo‘ljallangan soliq imtiyozlarini yanada kengaytirish va ularni boshqarishda shaffoflikni ta‘minlash zarur.

7. Investorlar bilan doimiy muloqotni yo‘lga qo‘yish

Investorlarning taklif va mulohazalarini tinglash uchun maxsus platformalar

tashkil etish, ularning muammolarini tezkor hal etishga qaratilgan mexanizmlar yaratish.

Xalqaro standartlarga moslashuv

Moliyaviy hisobot, ekologik talablar va korporativ boshqaruv bo'yicha xalqaro standartlarni joriy etishni davom ettirish, bu orqali xorijiy investorlarning ishonchini oshirish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi. (2024). *Investitsiyalar to'g'risida hisobot*. Tashkent.
2. Jahon banki. (2023). *O'zbekiston iqtisodiyotining rivojlanishi va investitsiya muhiti bo'yicha tahlil*. Washington, D.C.
3. Xalqaro Valyuta Fondi (IMF). (2023). *O'zbekiston iqtisodiyoti va investitsiya istiqbollari*. Washington, D.C.
4. O'zbekiston Respublikasi Qonunchilik palatasi. (2019). *Investitsiyalar faoliyatini qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish to'g'risida qonun*. Tashkent.
5. Transparency International. (2023). *Korrupsiya darajasi bo'yicha hisobotlar va O'zbekistonda olib borilgan chora-tadbirlar*.
6. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. (2024). *Iqtisodiy ko'rsatkichlar va investitsiyalar statistikasi*. Tashkent.
7. Asian Development Bank (ADB). (2023). *Central Asia Regional Economic Report*. Manila.
8. Toshkent Investitsiya Forumi materiallari. (2023). *Xorijiy investorlar uchun imkoniyatlar va imkoniyatlar*.